

Olli Rehn

Suomen Pankki

Nyt on aika vahvistaa julkista taloutta ja tuottavuuden kasvun edellytyksiä

Tiedotustilaisuus 18.12.2018

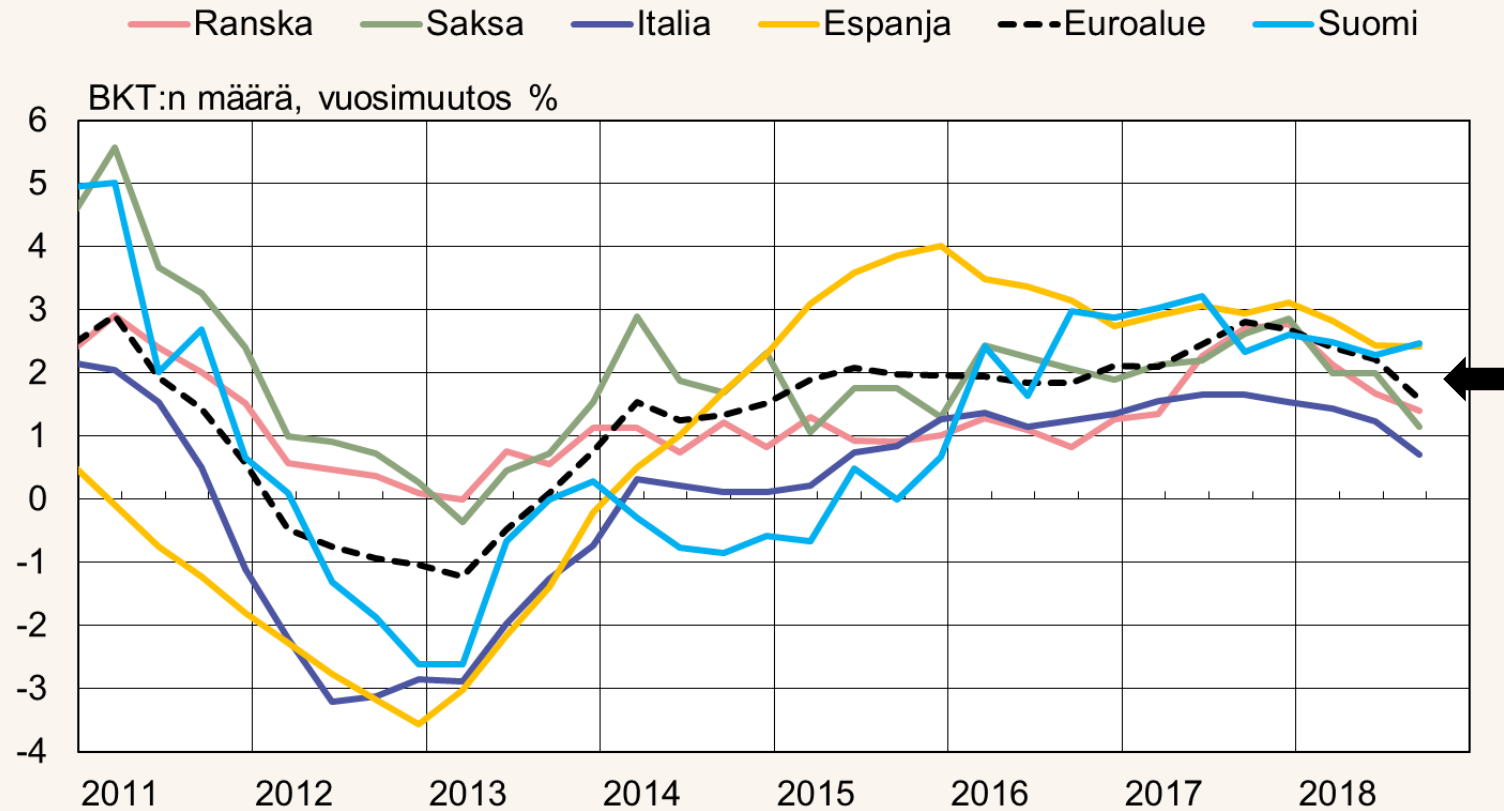

EKP:n rahapolitiikka: Elvyttävä mitoitus jatkuu epävarmuuden oloissa

Euroalueella talouskasvu hidastuu ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2012

Lähteet: Eurostat, Macrobond.

32425@BKTisot%y

Euroalueen kasvu- ja hintanäkymät

Eurojärjestelmän joulukuun 2018 ennuste (vrt. EKP:n syyskuun 2018 ennuste)

- **BKT**
 - 2018: 1,9 % (-0,1)
 - 2019: 1,7 % (-0,1)
 - 2020: 1,7 %
 - 2021: 1,5 %
- **Inflaatio**
 - 2018: 1,8 % (+0,1)
 - 2019: 1,6 % (-0,1)
 - 2020: 1,7 %
 - 2021: 1,8 %
- **Työttömyysaste**
 - 2018: 8,2 % (-0,1 %)
 - 2019: 7,8 %
 - 2020: 7,5 % (+0,1 %)
 - 2021: 7,1 %
- **Pohjaininflaatio (YKHI pl. energia ja ruoka)**
 - 2018: 1,0 % (-0,1)
 - 2019: 1,4 % (-0,1)
 - 2020: 1,6 % (-0,2)
 - 2021: 1,8 %

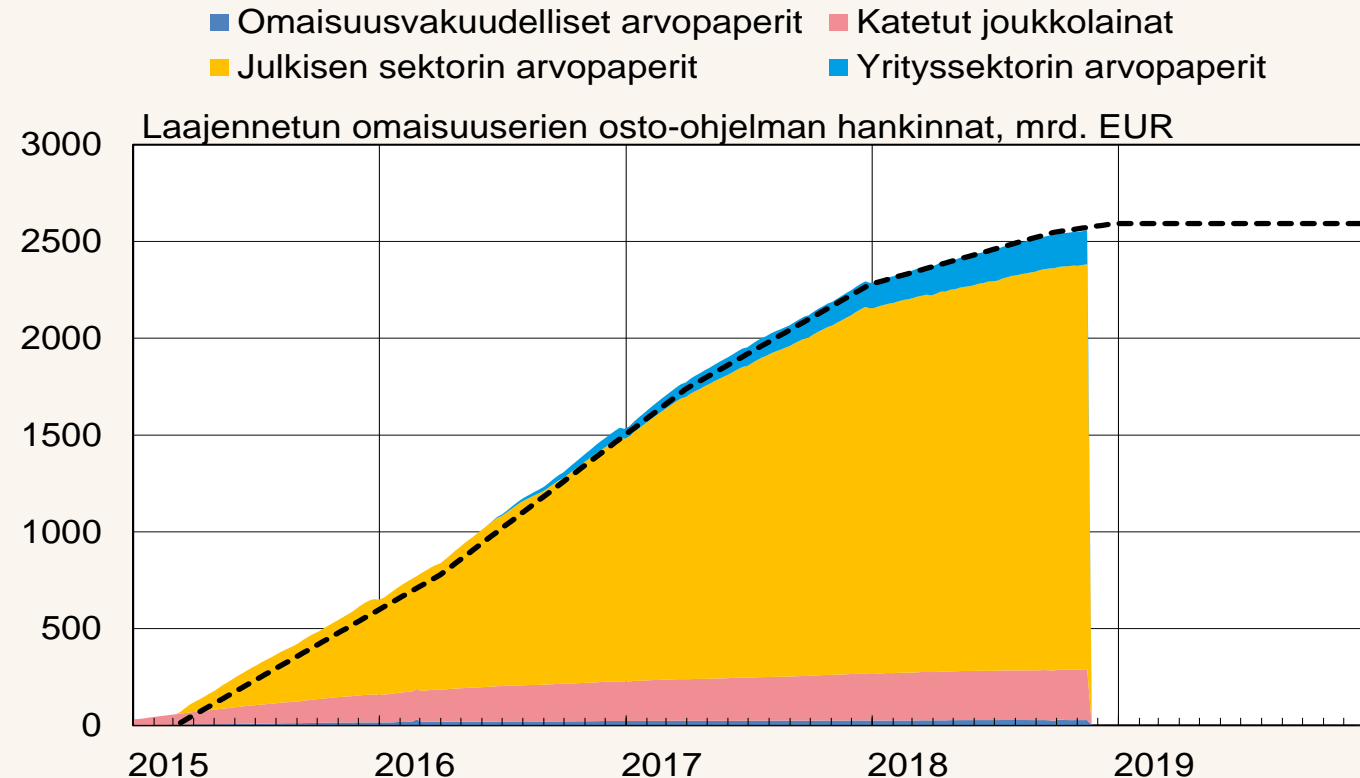
EKP:n neuvoston päätökset 13.12.2018: Rahapolitiikan elvyttävä mitoitus jatkuu

- ***EKP:n neuvosto odottaa ohjauskorkojen pysyvän nykyisillä tasoillaan ainakin vuoden 2019 kesän ajan ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen*** sen varmistamiseksi, että inflaatio palautuu edelleen kestävästi lähemmäksi hieman alle kahta prosenttia keskipitkällä aikavälillä.
- ***Epätavanomaisiin rahapoliittisiin toimiin lukeutuvassa omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtävät netto-ostot päättyvät joulukuussa 2018.***
- Samassa yhteydessä EKP:n neuvosto täsmensi ennakoivaa viestintäänsä koskien erääntyvien omaisuuserien uudelleensijoittamista:
- ***Uudelleensijoituksia jatketaan täysimääräisesti pidemmän aikaa sen jälkeenkin, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa ohjauskorkoja niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.***

Erääntyvien arvopaperien uudelleensijoitukset pitävät eurojärjestelmän taseen suurena

- Uudelleensijoitukset: sitä mukaa kun aiemmin ostettuja velkakirjoja erääntyy, vastaavilla varoilla ostetaan uusia

Katkoviivalla kesäkuussa 2018 ilmoitettu tavoitetaso.

Lähteet: EKP ja Macrobond.

32422@EAPP

EKP:n rahapolitiikan strategian säännöllinen arviointi

- EKP:n rahapolitiikan ensisijainen tavoite on hintavakaus. Tämä mandaatti on annettu, mutta strategia ei ole kiveen hakattu, ja sen tulisi kehittyä taloudellinen ympäristö huomioon ottaen. EKP:n rahapolitiikan strategia muodostuu niistä taustaoletuksista, periaatteista ja välineistä, joita EKP hyödyntää pyrkiessään hintavakauden ylläpitämiseen.
- EKP:n rahapolitiikan strategiaa tarkennettiin vuonna 2003 eli noin 15 vuotta sitten, nojautuen sen hetkiseen taloustieteelliseen tutkimukseen ja noin 5 vuoden mittaiseen kokemukseen yhteisestä rahapolitiikasta.
- Aloittamalla strategian säännöllisten arvioiden laatimisen olisimme hyvässä seurassa. Esimerkiksi Yhdysvaltain, Kanadan, Ison-Britannian ja Ruotsin keskuspankit tarkastelevat säännöllisesti strategiaansa.

Säännöllinen arviointi olisi hyödyllistä, vaikka EKP:n neuvosto olisi tyytyväinen nykyiseen strategiaan

- Rahapolitiikan toimintaympäristö ja välineistö ovat muuttuneet merkittävästi edellisen, vuoden 2003 arvion jälkeen:
 - Rahapolitiikan kannalta keskeinen reaalin tasapainokorko on laskenut, ja todennäköisyys, että rahapolitiikka törmää uudestaan nollakorkorajaan, on lisääntynyt
 - Euroalue on kohdannut finanssikriisin, valtioiden velkakriisin, likviditeettiloukun ja häiriöitä rahapolitiikan välittymisessä
- Mahdollisimman onnistuneen rahapolitiikan kannalta olisi hyödyllistä katsoa tuorein silmin niitä tekijöitä, jotka muodostavat strategiamme

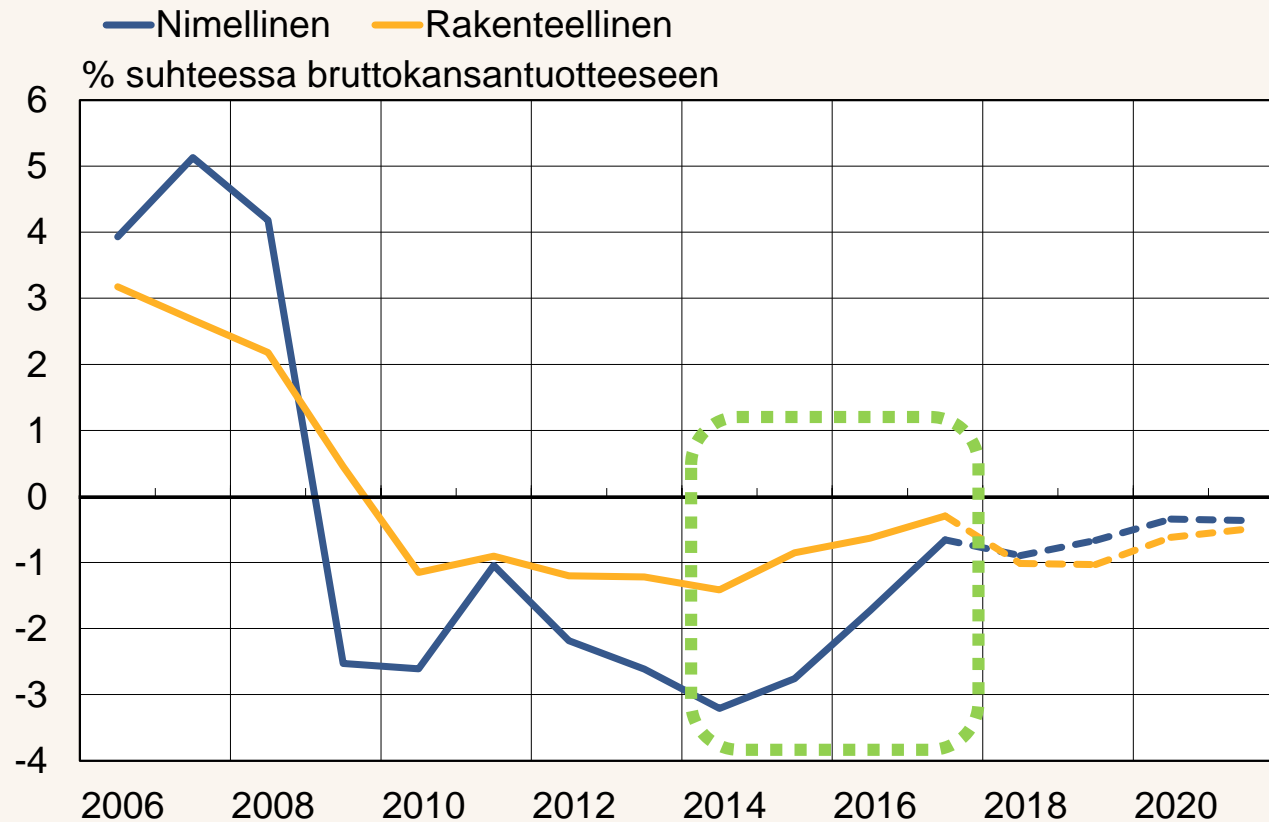

Suomen talous 2019–2021: kasvu jatkuu, mutta vaimenee

Julkisen talouden tila parantunut viime vuosina, mutta alijäämien ennustetaan jatkuvan

Julkisen talouden nettoluotonanto

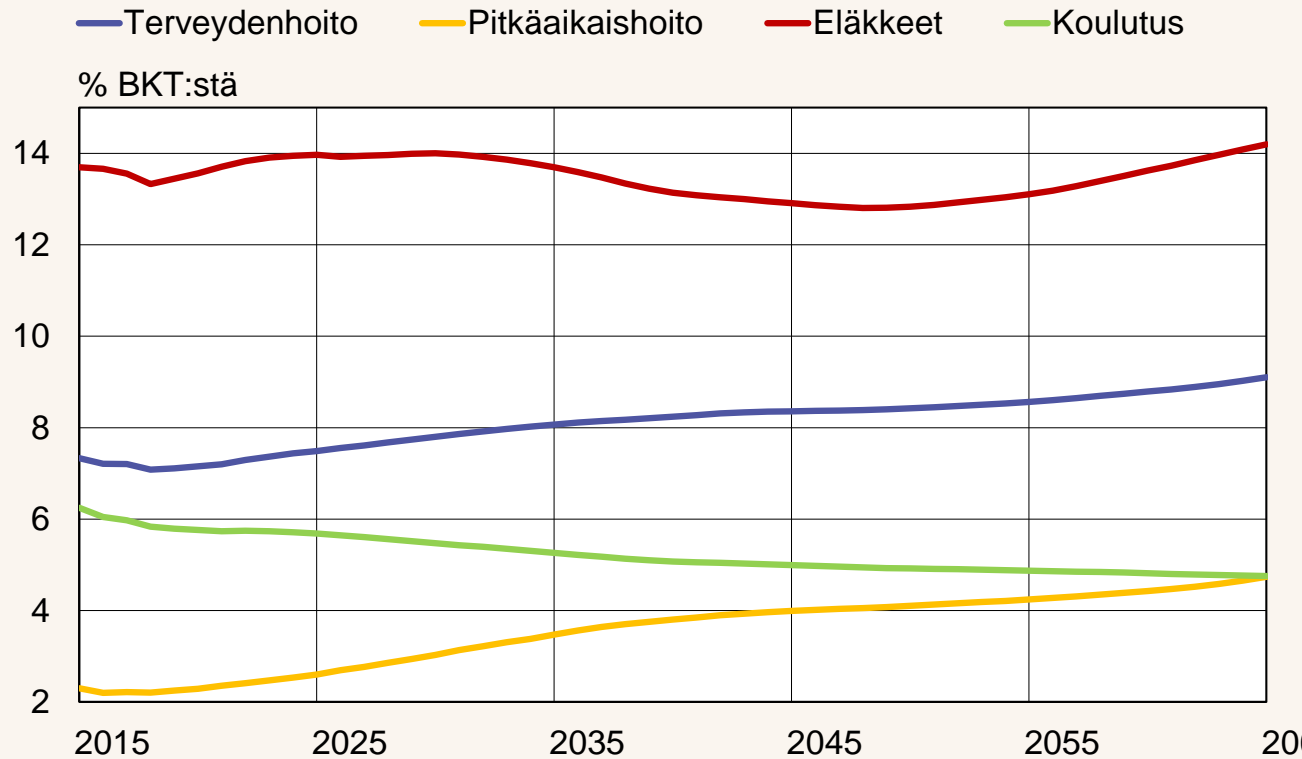
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

35913

Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvajearvio edelleen 3 % suhteessa BKT:hen

Ikäsidonnaisten menojen kehitys suhteessa BKT:hen

- Ikäsidonnaiset menot kasvavat jo 2020-luvulla
- Terveyden- ja pitkäaikaishoidon menojen nopein kasvu 2040-luvulle saakka
- Uusi väestöennuste heikensi arviota kestävyysvajeesta

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

18.12.2018
eurojatalous.fi
35896@Kuvio2

Nyt on otollinen aika vahvistaa julkista taloutta

- Finanssipolitiikka keveni vuonna 2018, ja vuonna 2019 sen arvioidaan pysyvän suunnilleen muuttumattomana
- Kun otetaan huomioon kestävyysvaje ja nykyinen suotuisa suhdannetilanne, julkisen talouden nykyistä määrätietoisempi vahvistaminen olisi perusteltua
- Pitkän aikavälin kestävyyttä on syytä vahvistaa myös rakenteellisten uudistusten avulla

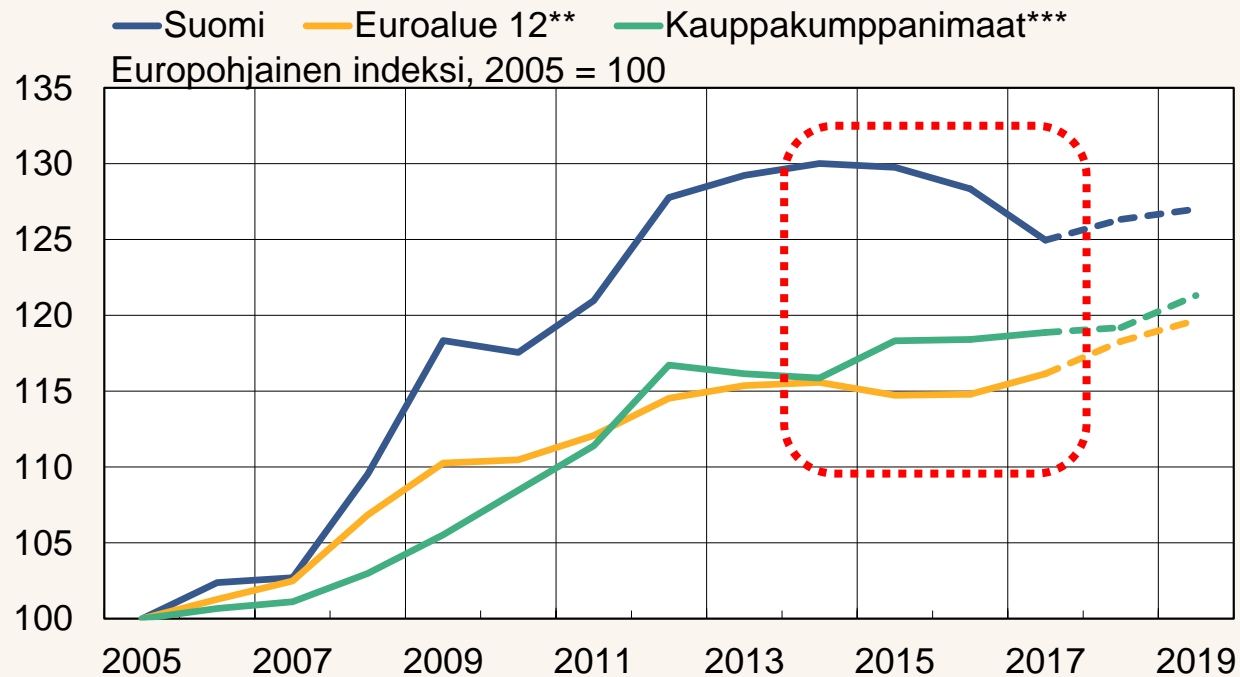
Julkisen talouden pitkän aikavälin näkymien kannalta keskeinen merkitys on työllisyysasteella

- Työllisyyden viime vuosien kohenemisen taustalla on ollut sekä yleinen talouskehitys että työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen toimet
- Kustannuskilpailukyky on kohentunut kilpailukykysovimuksen ja melko maltillisten palkkaratkaisujen myötä
- Sosiaaliturvaan ja verotukseen on myös tehty työllisyyttä tukevia muutoksia

Kustannuskilpailukyky parantunut, ja sen ennustetaan paranevan edelleen hieman 2018–2019

Vaihtosuhteikorjatut yksikkötyökustannukset*

*) Palkansaajakorvaukset suhteessa kansantulon määrään.

) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata. *) 14 perinteistä teollisuusmaata.

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja Euroopan komissio (muut maat).

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

34093

Työn tuottavuuden kehitys vaimeaa

- Työn tuottavuus = tuotanto työpanosta kohti
- Viimeisien 10 vuoden aikana työn tuottavuuden kasvu on Suomessa ollut vaimeaa aiempiin vuosikymmeniin verrattuna
 - Verraten vaimeaa myös muihin maihin nähden
- Viimeaikainen tuotannollisten investointien kasvun hidastuminen varjostaa nyt osaltaan tuottavuuden kasvun näkymiä

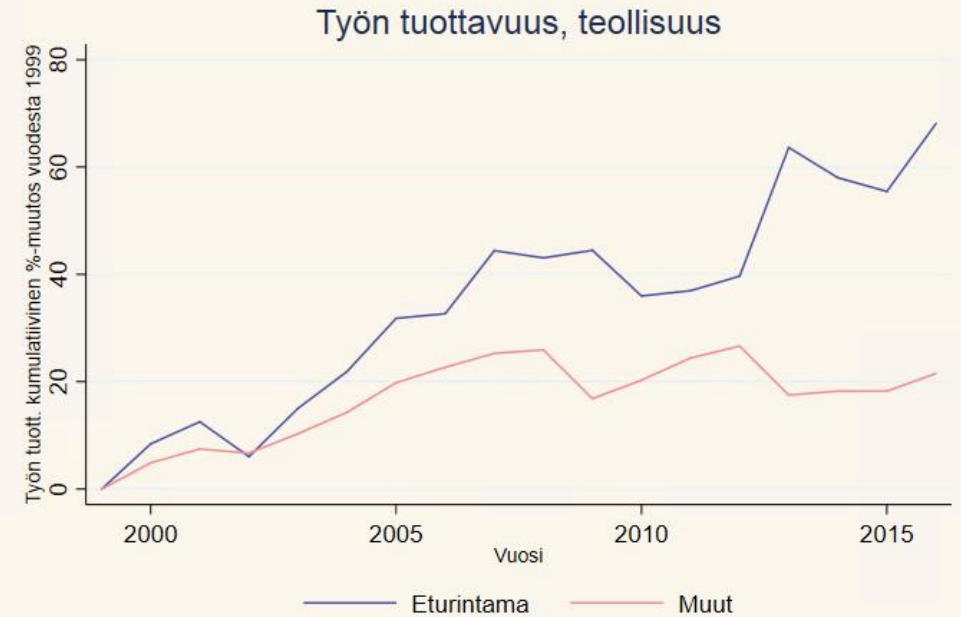
	Työn tuottavuuden vuotuinen muutos keskimäärin, %
1998–2007	2,5 %
2008–2009	-2,8 %
2010–2017	0,9 %

Yritysten tuottavuuskehitys on osin eriytynyt Suomessaakin

Juuso Vanhala ja Matti Virén: Tuottavuuskasvun eriytyminen Suomen yrityksissä. www.eurojatalous.fi

- Tuottavuuskasvua ajavat innovaatiot ja niiden käyttöönotto
- Monissa maissa on havaittavissa tuottavuuden, työllisyyden ja arvonlisän kasvun yritysten eturintama – valtaosa menestyy keskinkertaisesti
- Suomen yritysten kehitys poikkeaa osittain näistä trendeistä
 - Tuottavuuskasvun eturintaman eriytymistä vain muutamalla toimialalla
 - Toisaalta, työllisyyden ja tuotannon kasvu keskittyy pieneen joukkoon nopeasti kasvavia yrityksiä, kuten muuallakin
- Eturintamalta vain vähän vetoapua
 - Enimmäkseen eturintamankin tuottavuuskasvu matelee
 - Siellä missä nähdään nopean tuottavuuskasvun yrityksiä (teollisuus), on vain vähän nopeasti kasvavia yrityksiä

Lähde: Suomen Pankin laskelmat.

Eturintama = Työn tuottavuuden suhteen parhaat 5 % yrityksistä.

Työn tuottavuuden kasvun edellytysten tukeminen

- Koulutus, tutkimus ja tuotekehitys ovat keskeisiä tekijöitä innovaatioiden edellytysten taustalla
 - Niitä koskevilla talouspoliittisilla päätöksillä on tärkeä rooli työn tuottavuuden kasvun kannalta
- Työn tuottavuuden kasvun edellytyksiin voidaan vaikuttaa myös laajemmin sellaisilla politiikkatoimilla, jotka parantavat talouden voimavarojen kohdentumista
 - Tässä tärkeä rooli on kilpailun edistämisellä ja työmarkkinoiden toiminnalla

Ilmastonmuutos on talouden näkökulmasta valtava markkinahäiriö

- Ilmastomuutoksella on suuri merkitys rahoitusvakauden ja talouskasvun pitkän aikavälin kestävyuden kannalta
- Suomen Pankki osallistuu keskusteluun ja toimii mm. keskuspankkien ja valvojien globaalissa Network for Greening the Financial System – verkostossa
- Oleellista on, että kasvihuonepäästöjen tuottamiselle luodaan hinta
 - Näin voidaan tehdä verotuksen tai päästökauppajärjestelmien avulla
 - Tällöin kaikki yritykset ja kotitaloudet tulevat ottaneeksi omissa päätöksissään ilmastonmuutoksen huomioon

Suomen talous 2019: kasvu ja työllisyys elpyneet – yhä on paljon tehtävää

- Talouden ja työllisyyden elpymistä ovat viime vuosina tukeneet
 - Kansainvälisen ja Euroopan talouden nopeampi kasvu
 - Kotimaassa tehdyt julkisen vallan ja työmarkkinajärjestöjen päätökset
- Nyt on syytä varautua heikompaan suhdanteeseen ja väestön ikääntymiseen
 - Julkisen talouden kestävyuden varmistaminen
 - Työllisyysasteen nostaminen pitkäjänteisesti
 - Tuottavuuskasvun edellytysten vahvistaminen
- Tulevien vuosikymmenten suomalaisten täytyy voida rakentaa omaa elämänsä ilman, että he joutuvat taistelemaan edellisen sukupolven kerryttämien velkojen ja ympäristöongelmien kanssa

Kiitos!